

**Dag van de Urker
geschiedenis**

**Archeologisch
onderzoek in Urk**

Wie zijn wij:

The Missing Link

Tussen verleden en toekomst

**Boudewijn
Goudswaard**

**Stella
Landskroon**

Waarom archeologisch onderzoek in Port of Urk en Zeeheldenwijk?

- Gebiedsontwikkelingen Port of Urk en Zeeheldenwijk
 - Bouwrijp maken plangebieden
 - Hoge archeologische verwachtingswaarde: voornamelijk mesolithicum/neolithicum (Steentijd)
- 2022 start nieuw archeologiebeleid Urk

Wie zijn wij:

The Missing Link

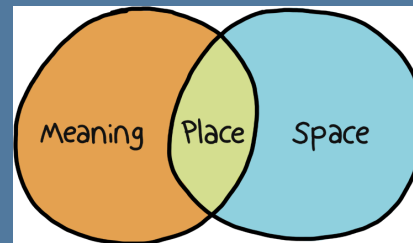
Tussen verleden en toekomst

Gewortelde plekken waar je graag wilt zijn

De identiteit van een plek wordt bepaald door mensen die er hun sporen hebben achtergelaten en verhalen hebben doorverteld. Dat verhaal is nooit af. Het voortbouwen op die waarde maakt nieuwe woon- en leefomgevingen prettig en duurzaam.

Het gedeelde verhaal draagt bovendien bij aan sociale samenhang. Een plek waarmee mensen zich verbonden voelen en zich kunnen identificeren geeft meerwaarde en betekenis.

Het maakt van een plek een thuis.

Programma Archeologie: verhaallijnen in Urk

Gemeenschap
Eenheid in verscheidenheid

Urk als werkplaats:

- **Aanpassingsvermogen; plek van pionieren**
- **Oriëntatiepunt; plek waar mensen naartoe gaan**
- **Handelsgeest; plek van handel en bedrijvigheid**

Urk als gemeenschap:

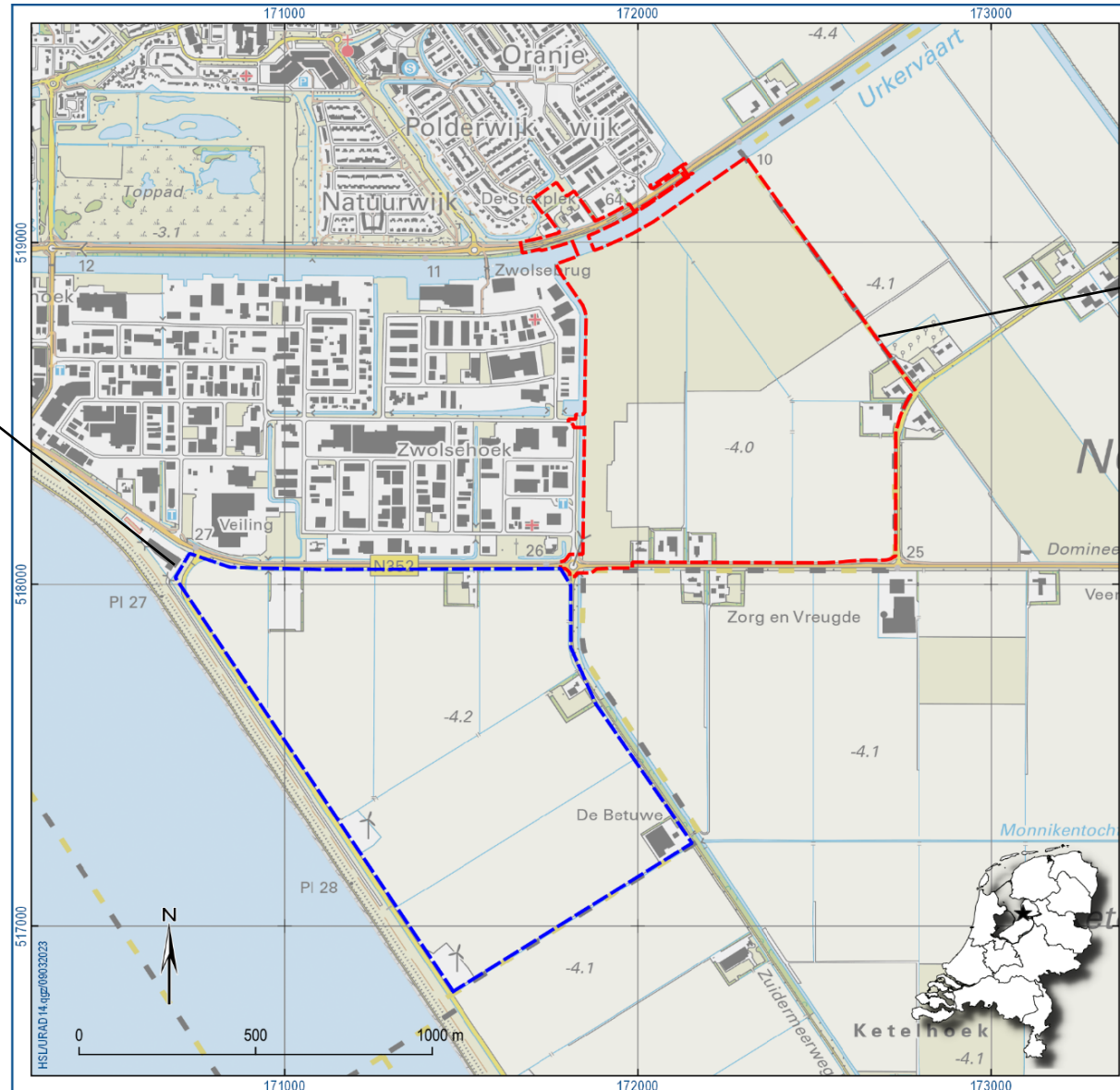
- **Saamhorigheid en familie; plek van verbinding**
- **Unieke dorpskern; plek van historische bebouwing**
- **Trots; plek van tradities en karakteristieke cultuur die nog leeft**

Gebiedsontwikkeling in Urk: Zeeheldenwijk en Port of Urk

Port of Urk

Zeeheldenwijk

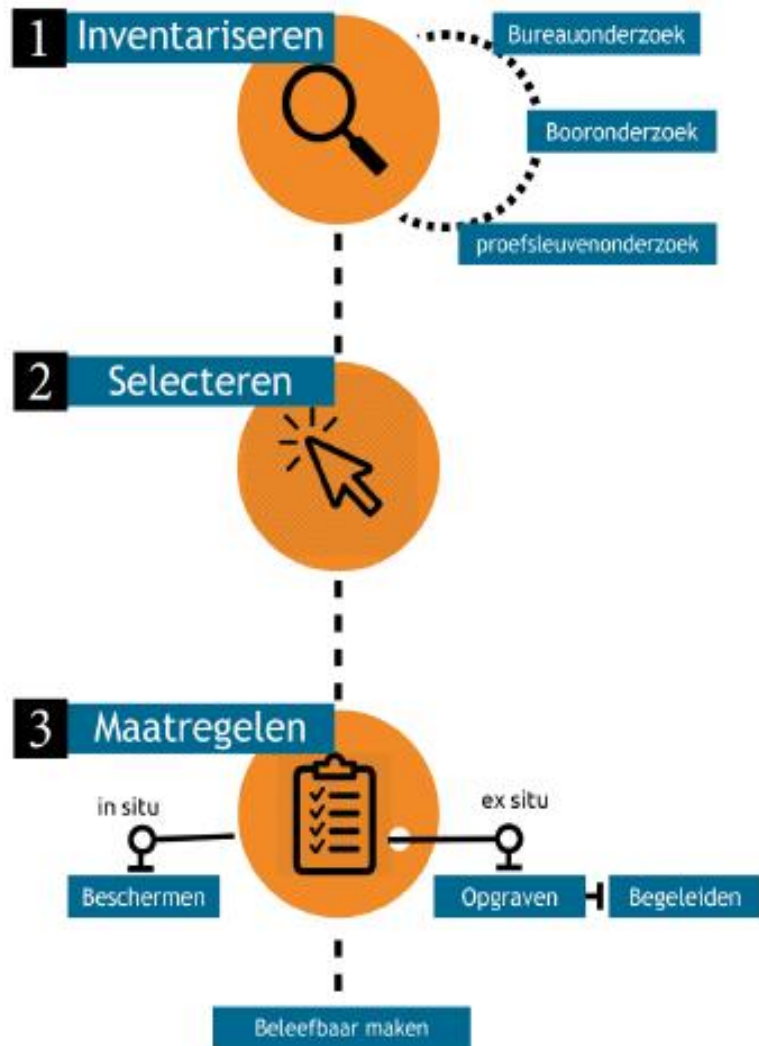

Archeologisch onderzoek door:

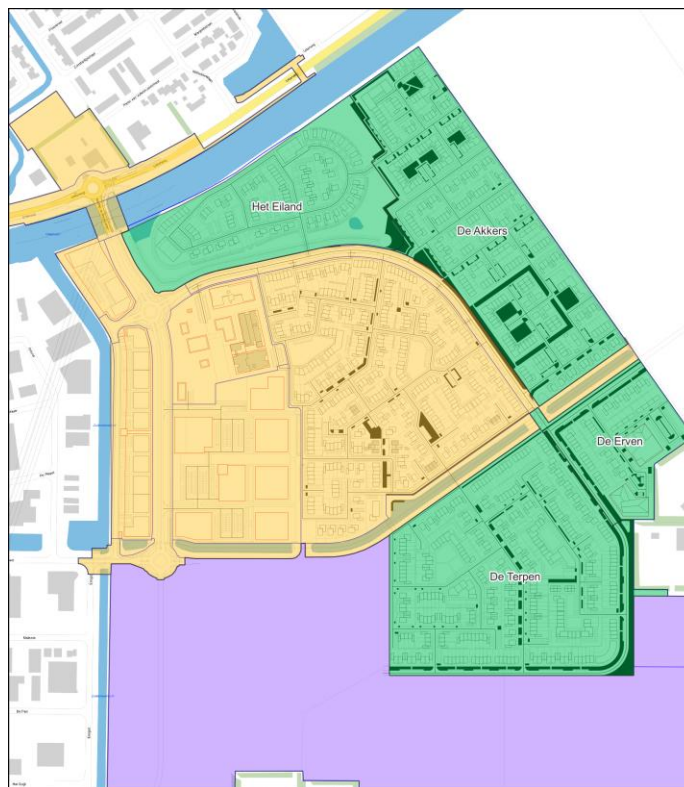
De afbeeldingen in deze presentatie komen uit de archeologische onderzoeksrapporten van, of zijn aangeleverd door, RAAP en ADC.

Archeologische monumentenzorg (AMZ)

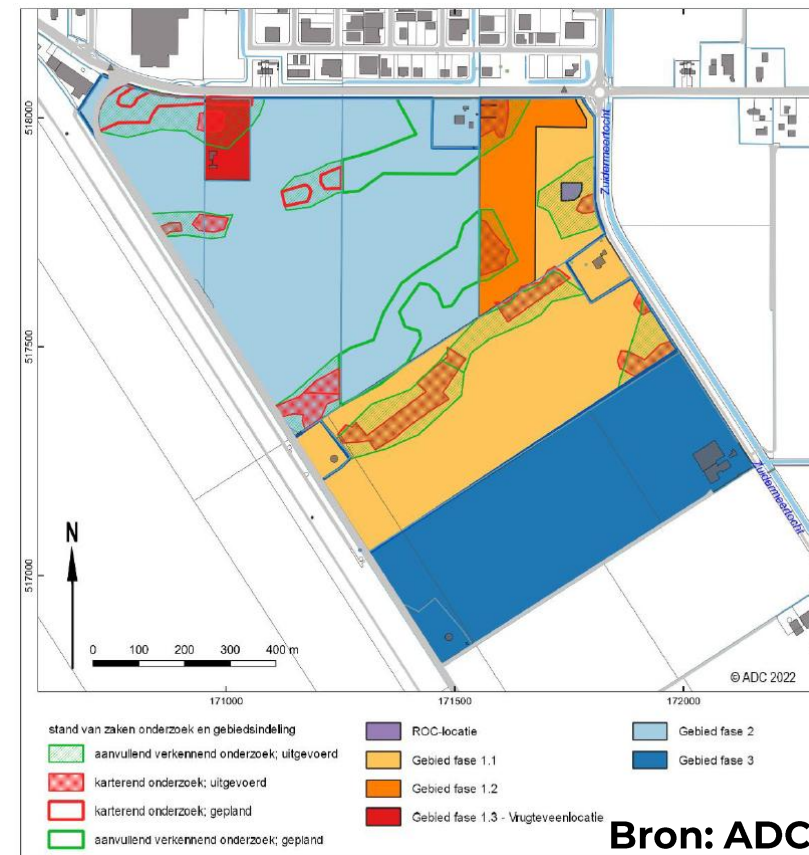
Zeeheldenwijk

- Verkennend booronderzoek
- Avegaarbooronderzoek
- Proefsleuvenonderzoek
- Opgraving

Port of Urk

- Verkennend booronderzoek
- Avegaarbooronderzoek
- Proefsleuvenonderzoek

Botmateriaal uit karterend booronderzoek

Swifterbant-aardewerk uit karterend booronderzoek

Karterend boren: Avegaarboring

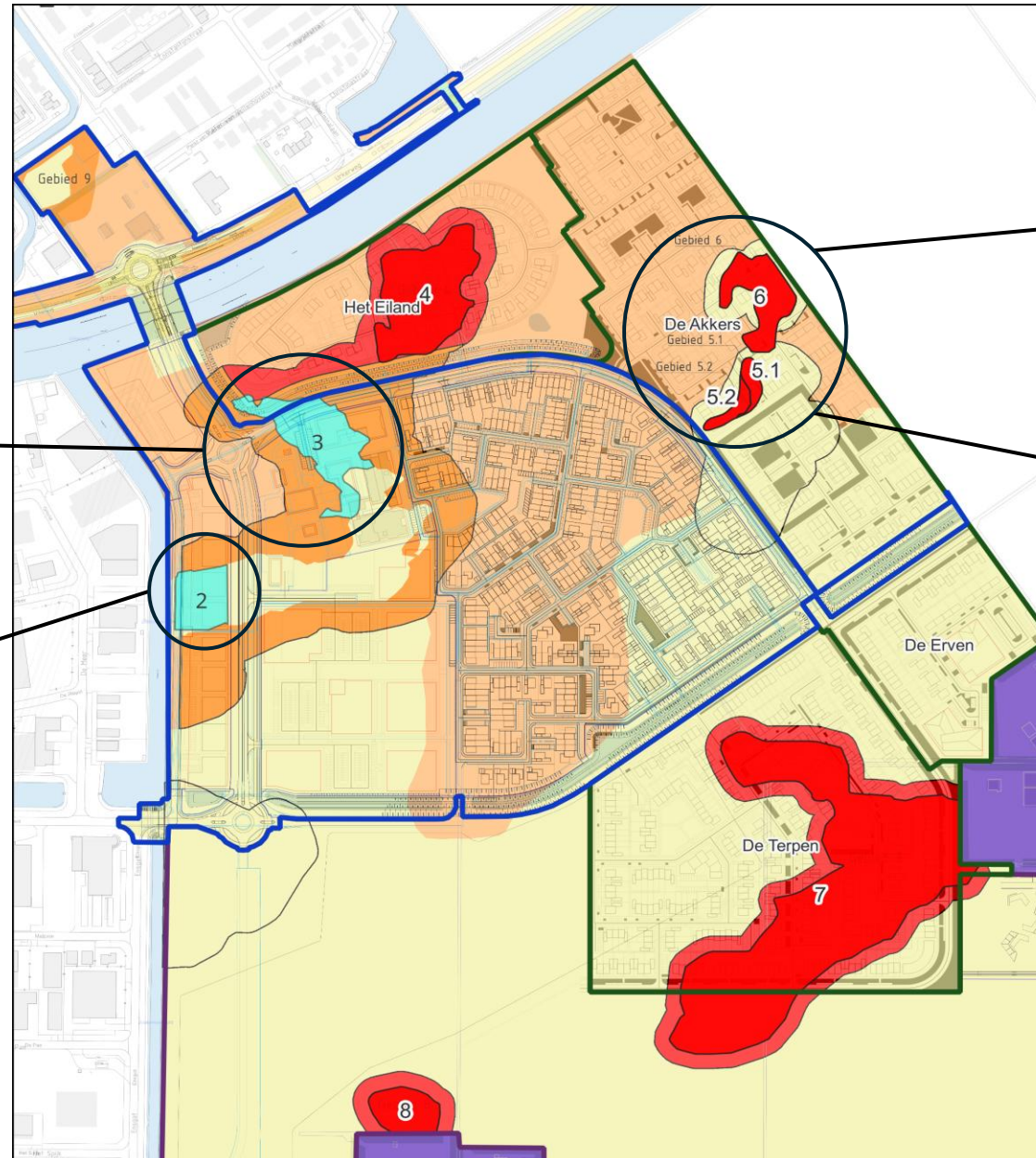
Proefsleuvenonderzoek

Vindplaats 3

Ex-situ behouden

Vindplaats 2

Ex-situ behouden

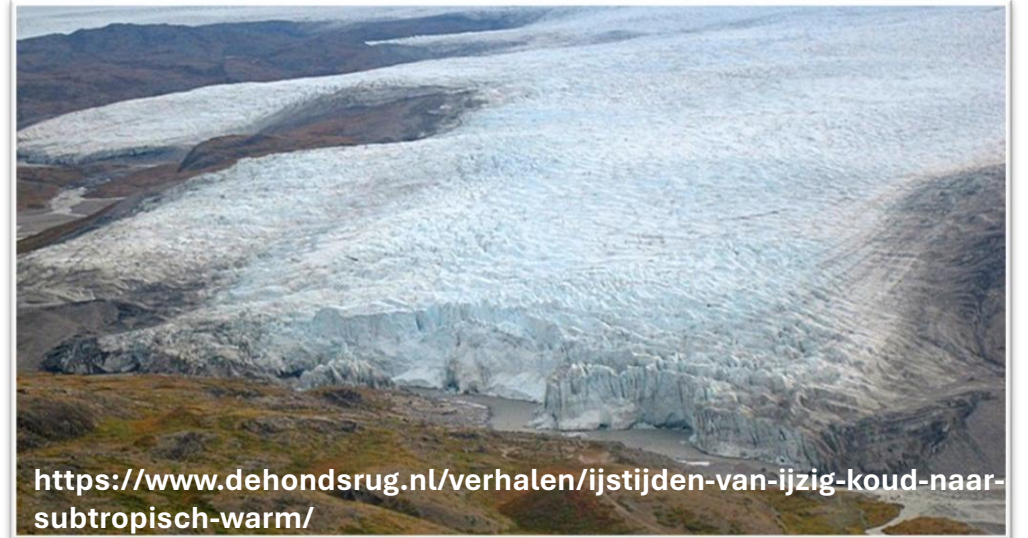
Vindplaats 6

In-situ behouden

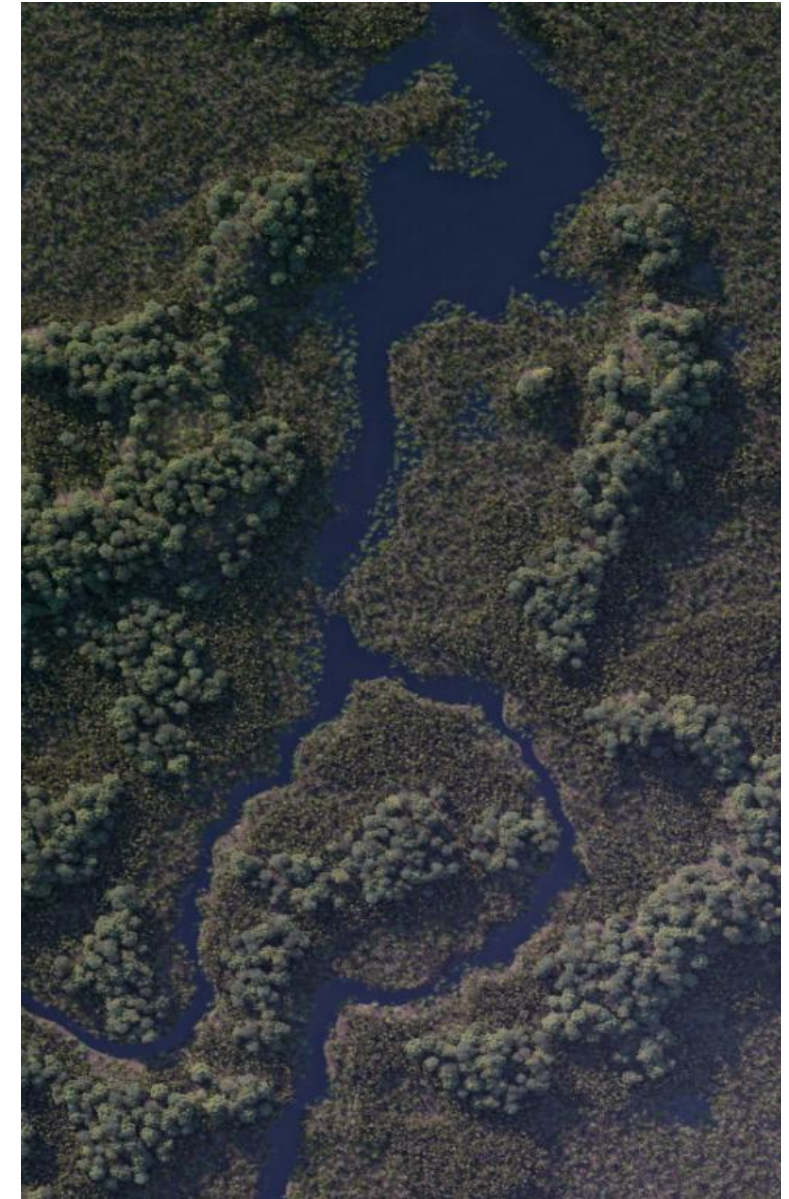
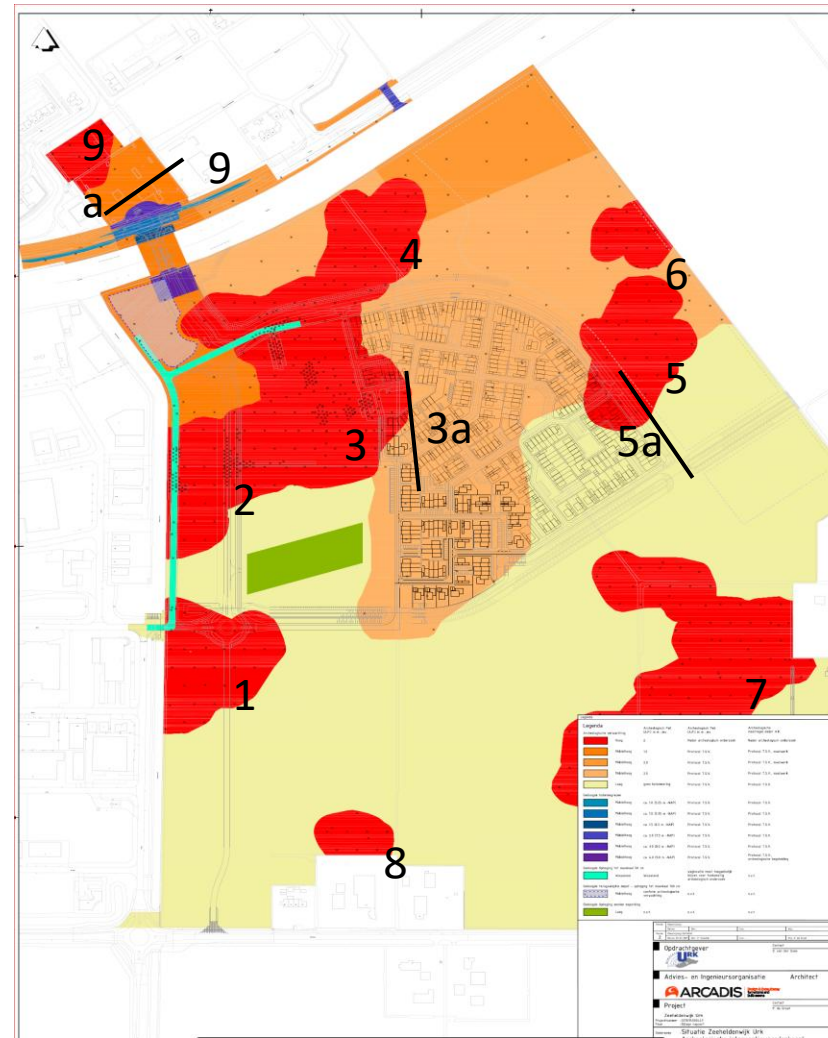
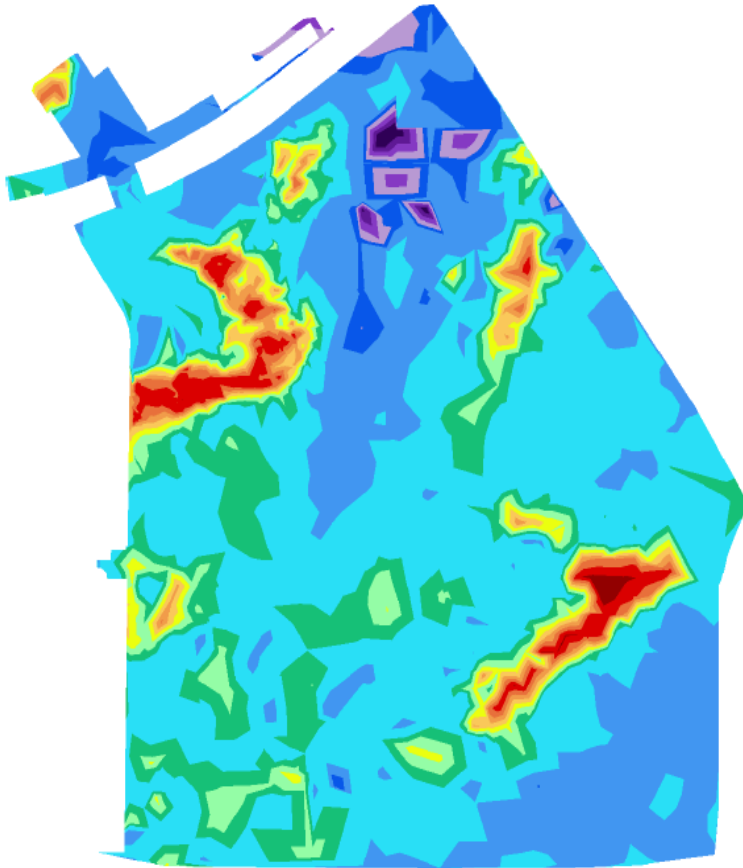
Vindplaats 5

In-situ behouden

- Voorlaatste IJstijd (Saalien)
- Landijs stuwt keileembult
- Stijging temperaturen → ontstaan riviersysteem ten zuiden van de bult
- Dekzandruggen en rivierduinen (hogere heuvels in het landschap)
- Aantrekkelijk voor mens en dier
- Tijdelijke bewoning

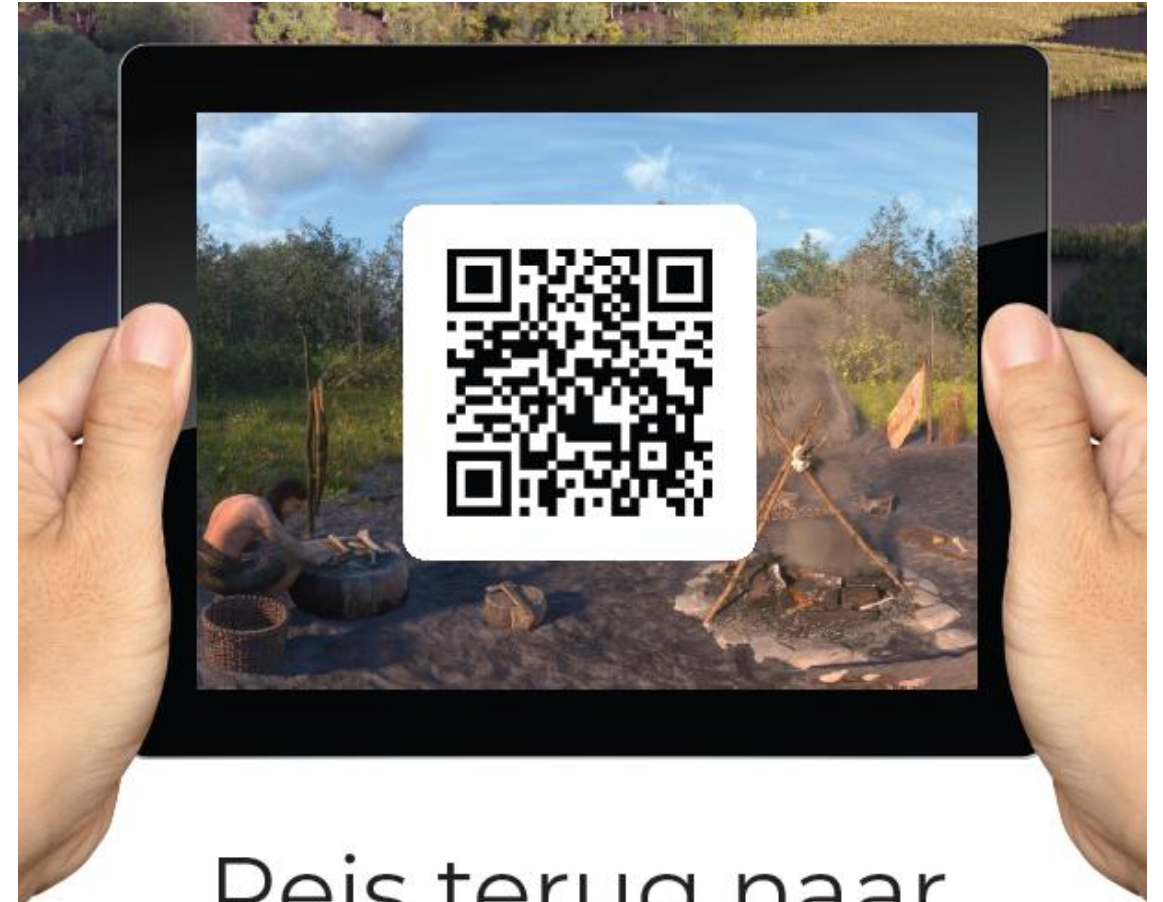
ZHW: Resultaten Booronderzoek

Bron: RAAP

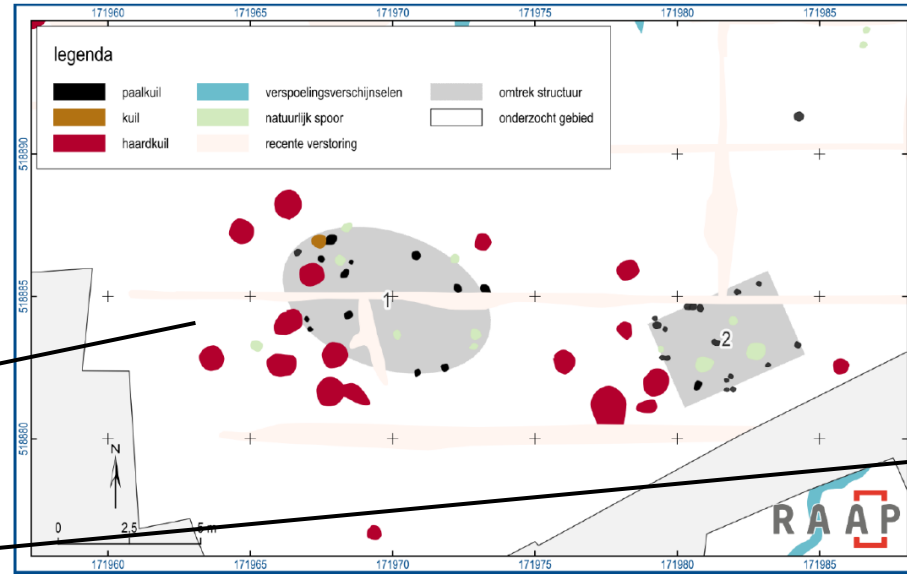
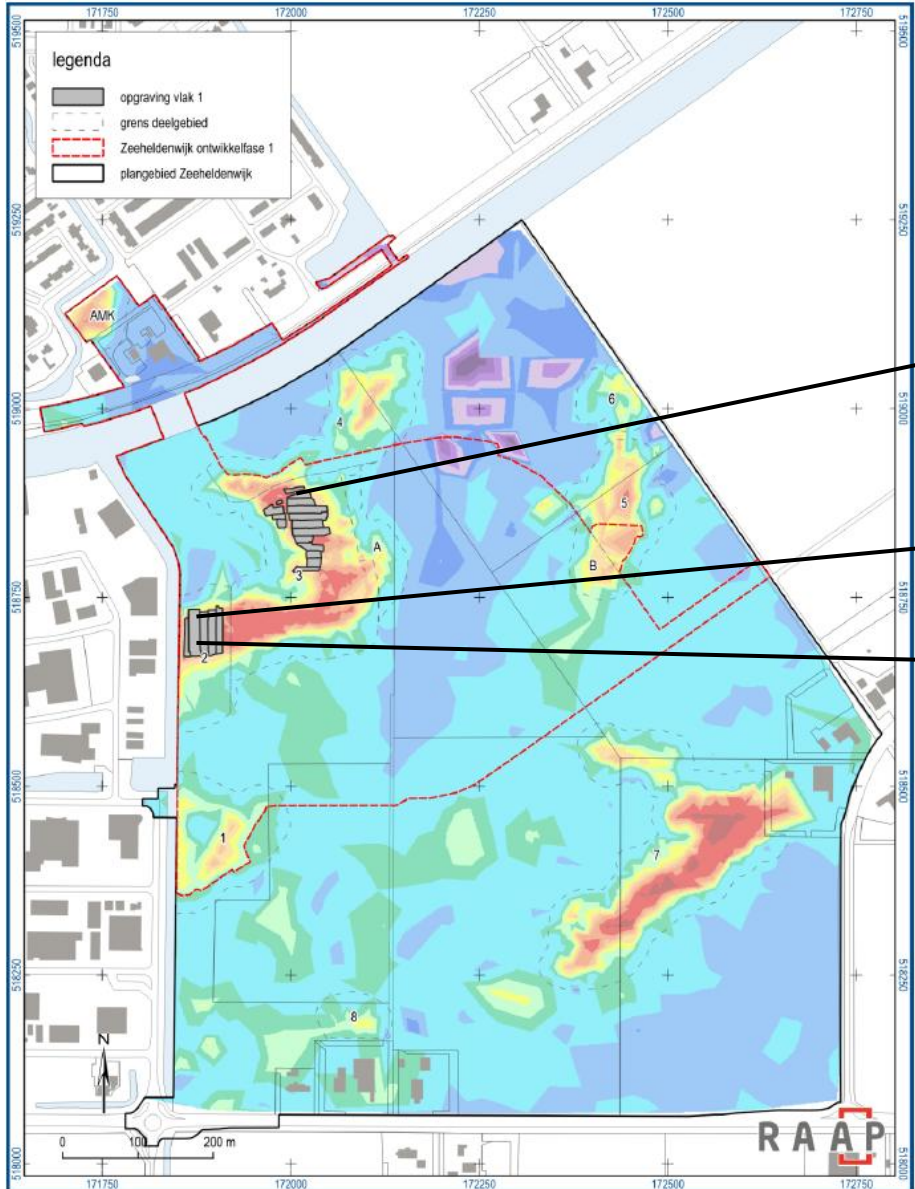

<https://timeswitchurk.azureedge.net/>

Reis terug naar
De Prehistorie

en beleef de Zeeheldenwijk toen

0 5 cm

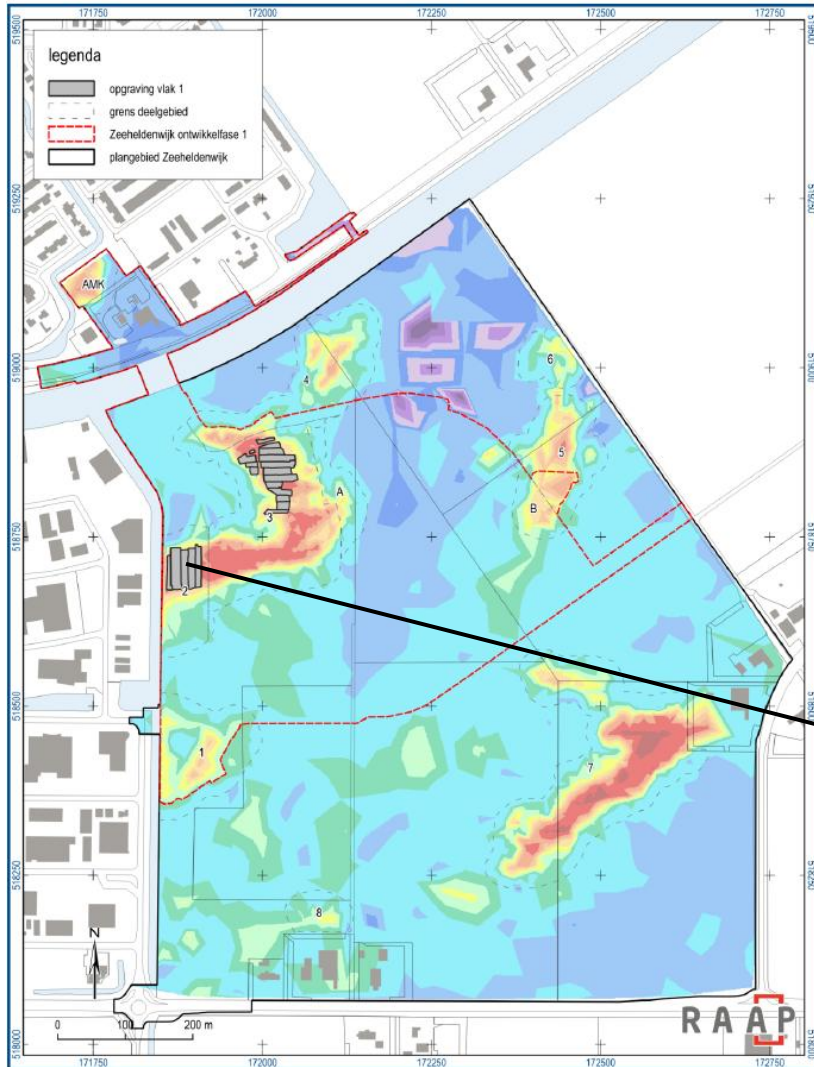
Swifterband-aardewerk

V107108

2 cm

Klop- /wrijfsteen

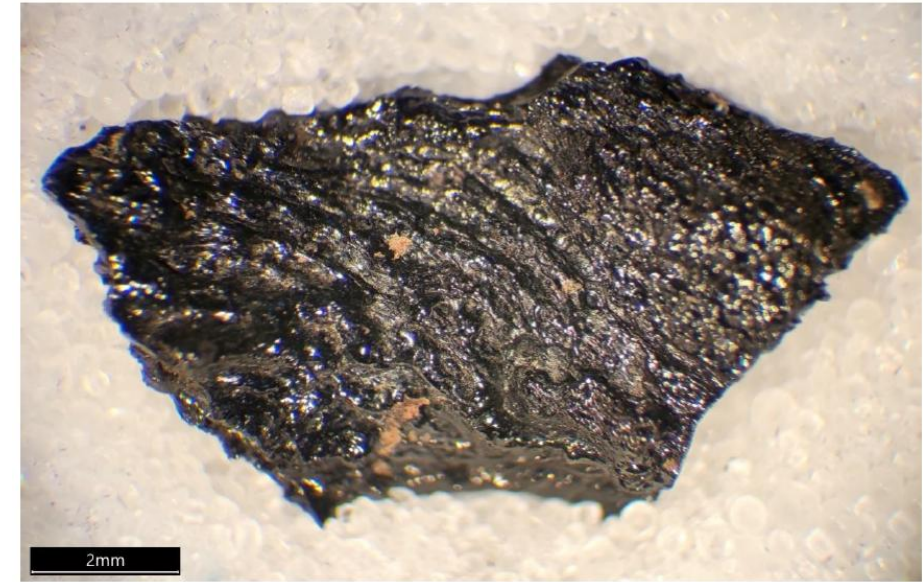

V597

1 cm

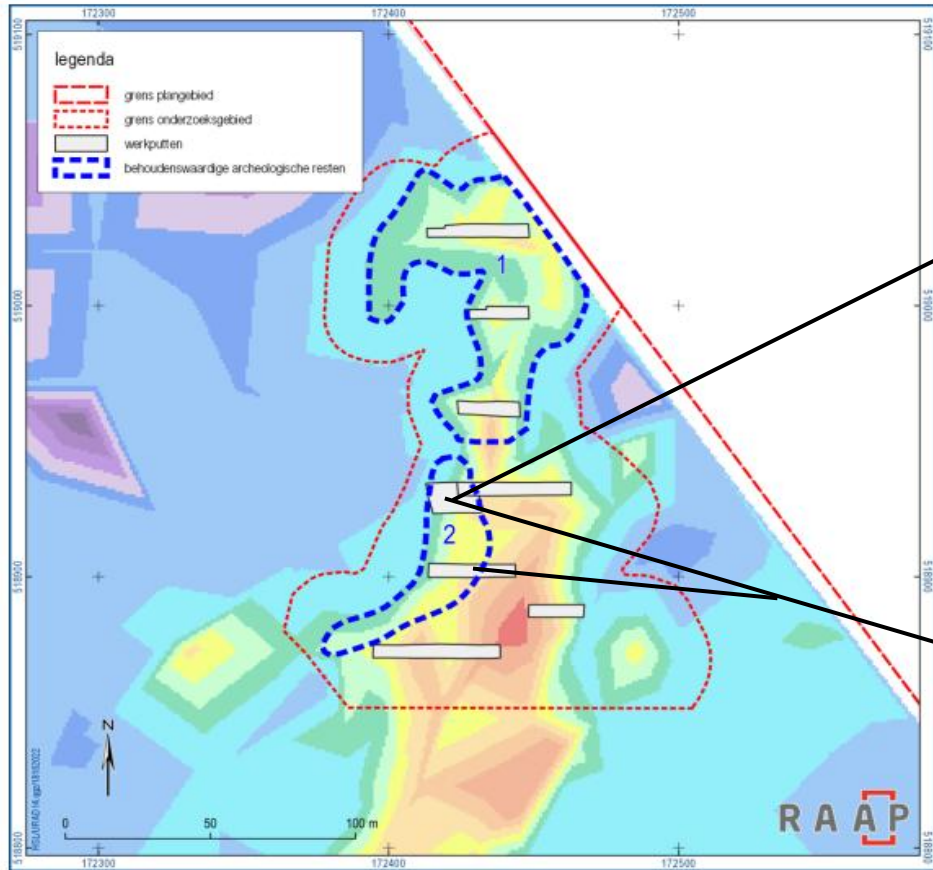
Kies van een wild zwijn

Voorbeeld van een houtskoolfragment

Vegetatie: eikelen, hazelaars, lijsterbessen

Haardkuilen

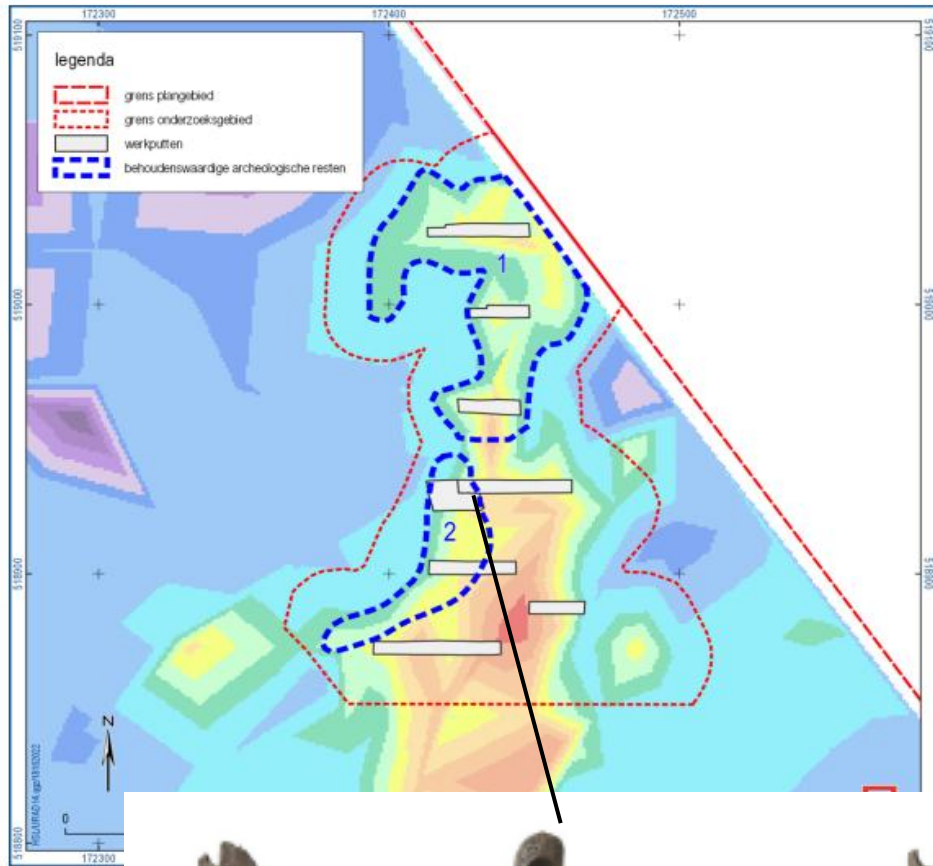

Vuurstenen pijlpitsen

Pre-Drouwener TRB aardewerk

Botmateriaal – kaak van een wild zwijn

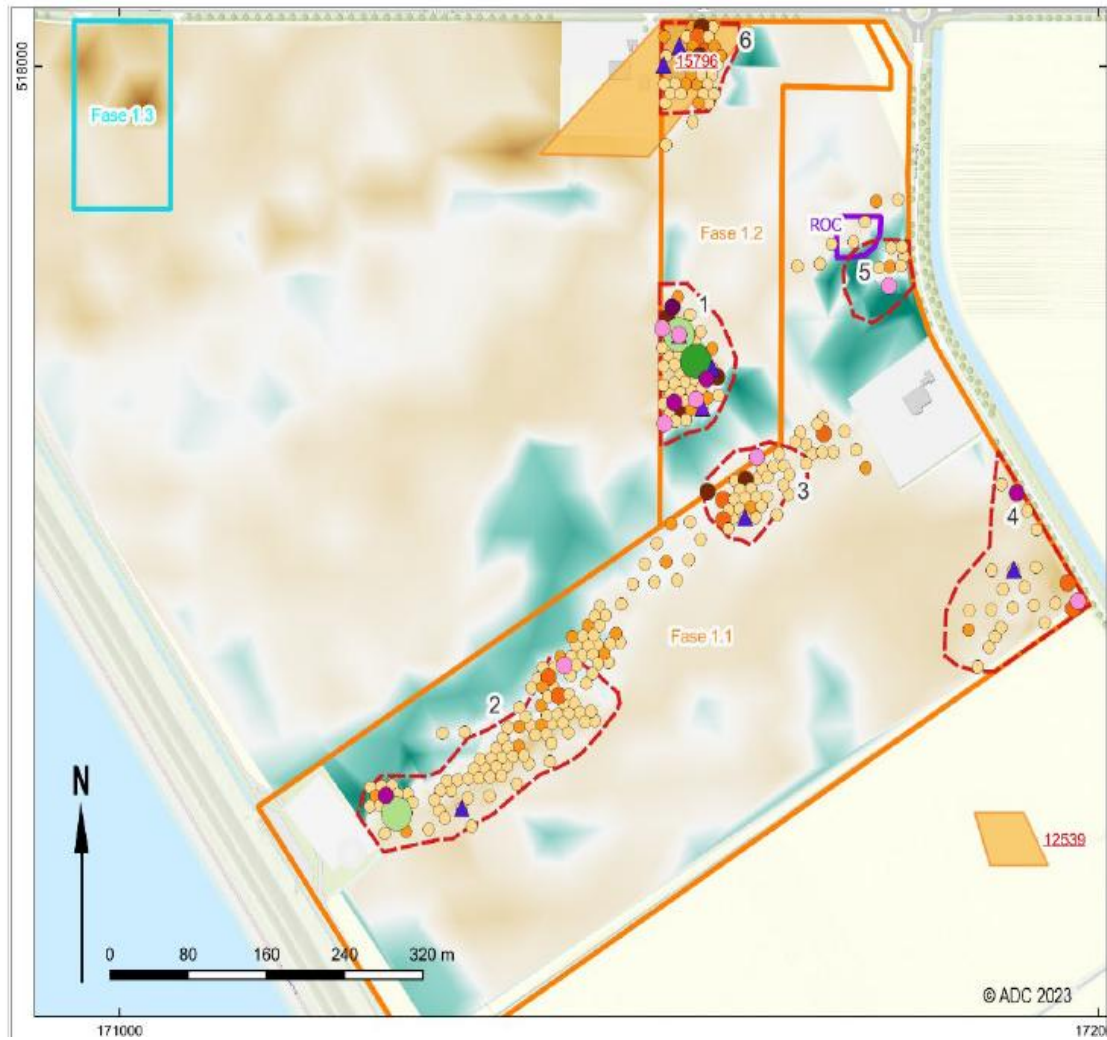

Geweibijlen - Swifterbant

0 1 cm

Hangervan tanden

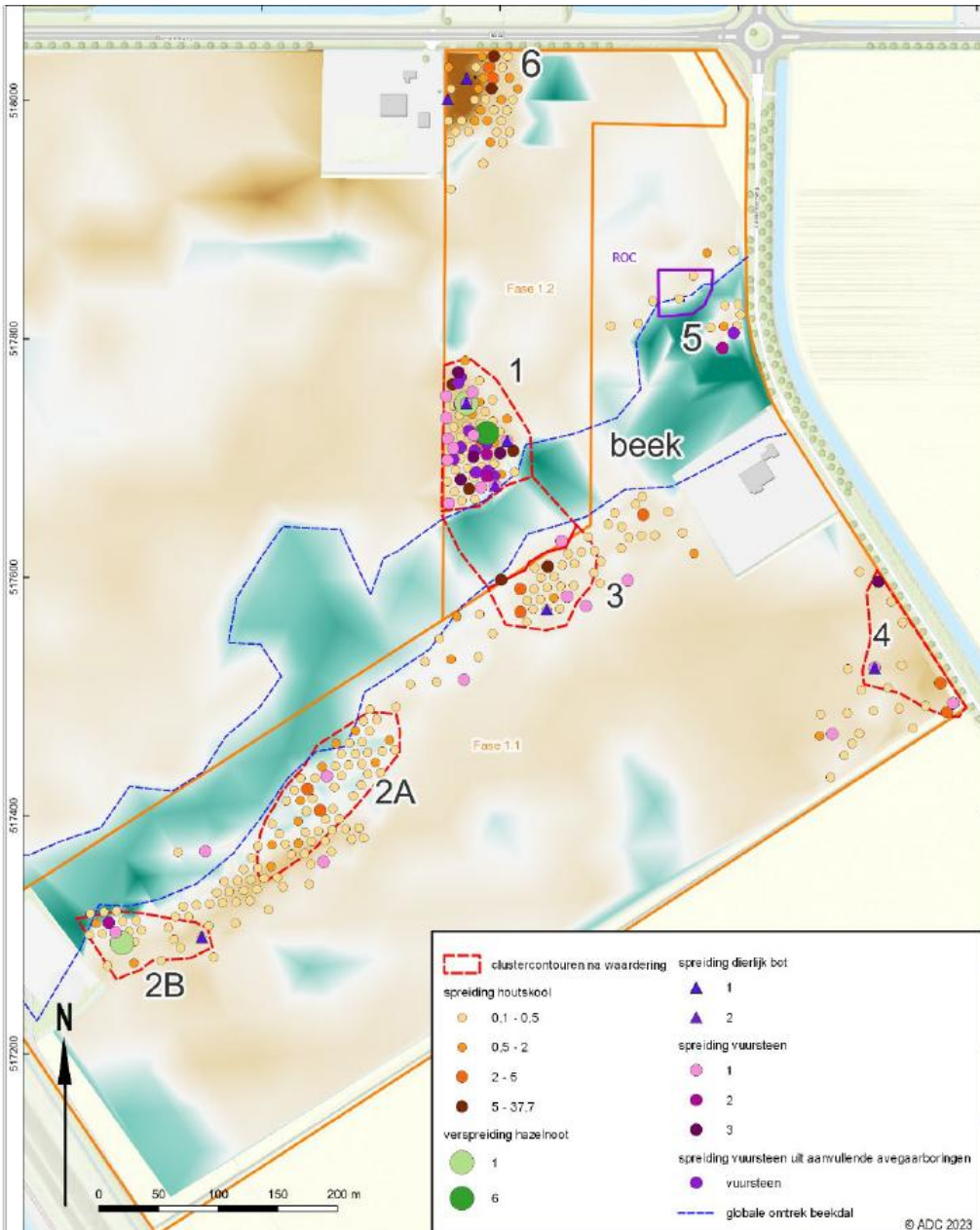
Avegaarboringen

Proefsleuven

De onderzoeksgebieden tot nu toe

Bron: ADC

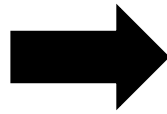

Houtskool, hazelnoten en vuursteen

Vanaf circa 6000 v.Chr. > gemengd eikenloofbos

Begin van de midden-steentijd:
dennenbossen

Op open plekken:
adelaarsvaren (gevolg
door brand)

Beekdal: wilgenbroek
met oevervegetatie

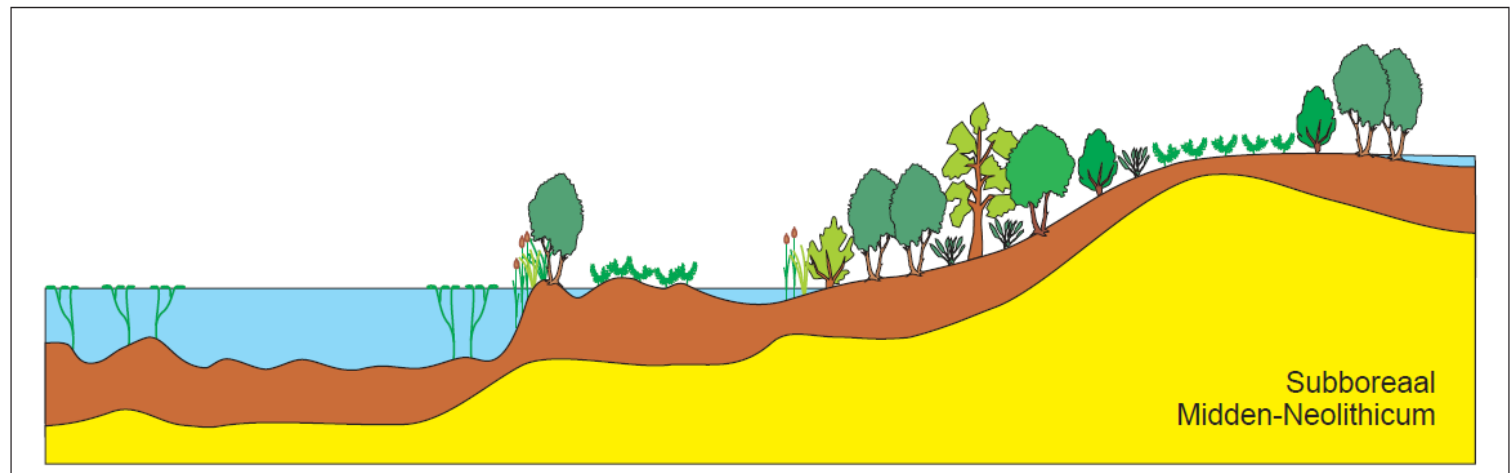
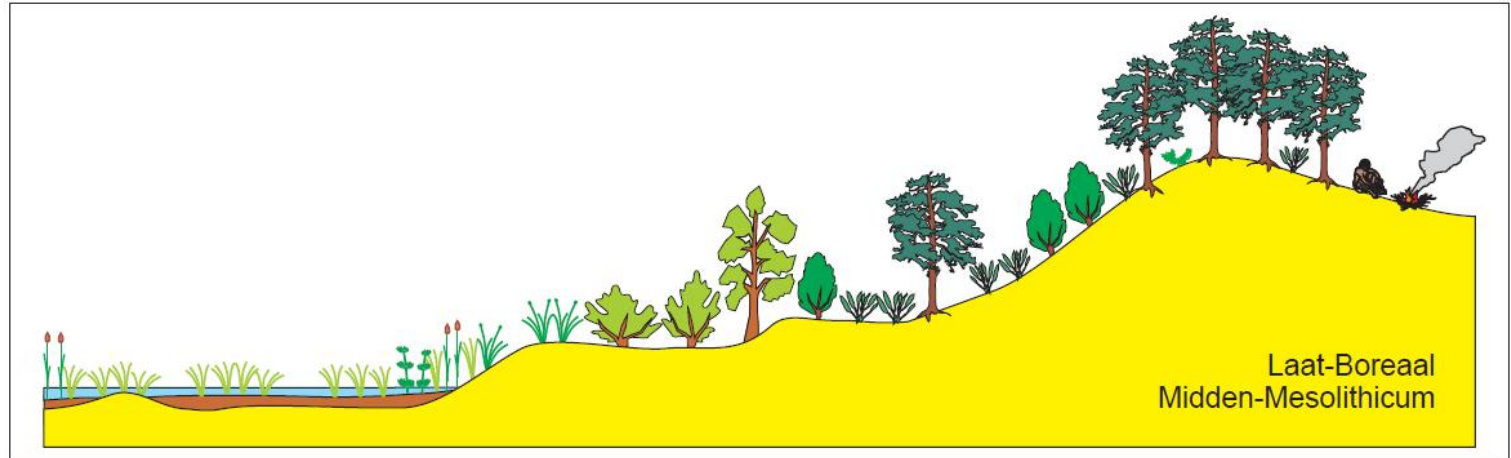

Beekdal: wilgenbroek
maakt plaats voor
elzenbroekbos

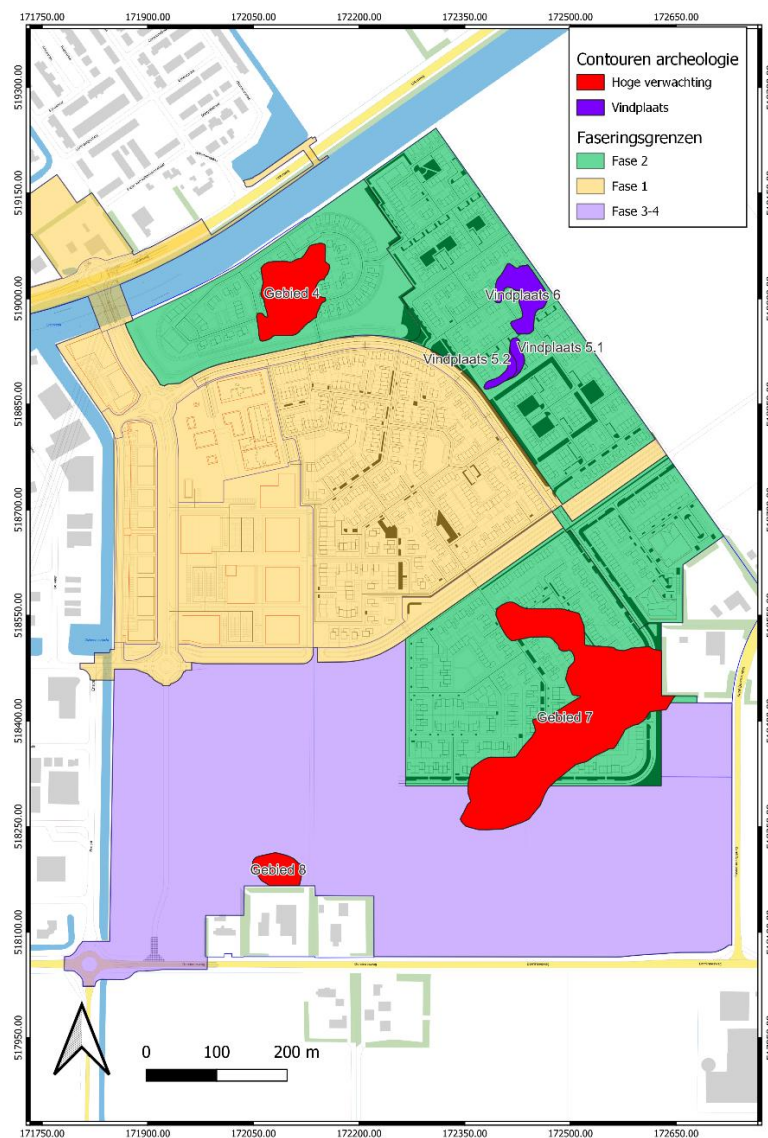
Door vernatting verdwijnt elzenbroekbos en verschijnt rietmoeras

Bron: ADC

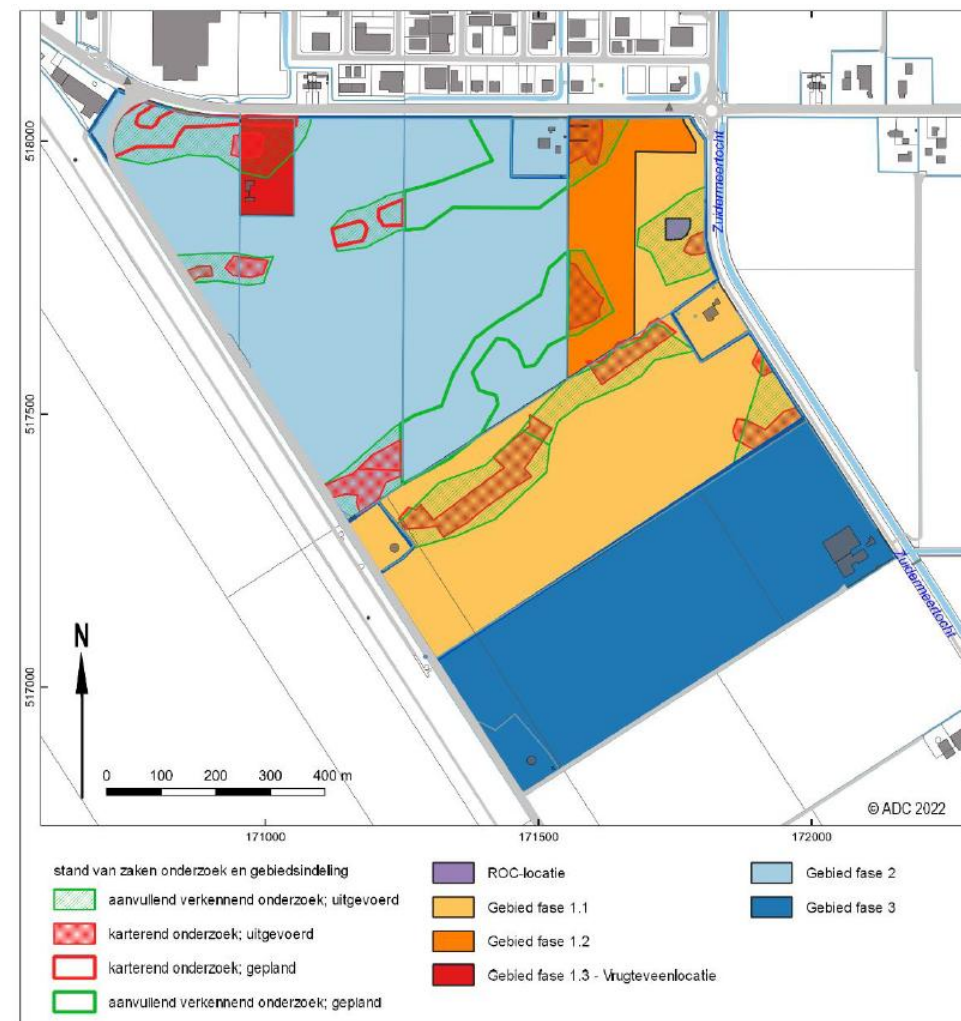

- Eindpublicatie 2030
- Nog resterend onderzoek in ZHW en PoU

Zeeheldenwijk

Port of Urk

En wat kunnen wij er in de toekomst mee?

- Wat kunnen wij hiermee voor de Zeeheldenwijk?
- Wat is er mogelijk?
- Openbare steentijdwildernis op oude rivierduinen
- Archeologische sporen in bestrating terugbrengen
- Steentijd speeltuin
- Hoogteverschillen in landschap en/of beplanting op basis van archeologisch onderzoek
- Specifieke vondsten uitlichten

Vuurplaats

Bron: The Missing Link

- Scholte Lubberink, H.B.G./T.J. Anscher/R. Grabowski, R. Nillesen & O.Nuij, 2025: Plangebied Zeeheldenwijk ontwikkelfase 1 te Urk, gemeente Urk. Archeologische begeleiding, proefsleuvenonderzoek en opgraving, Weesp (RAAP-Rapport 7690).
- Schrijer, E., 2023: Binnendijkse bedrijventerrein fase 1, gemeente Urk. Een inventariserend archeologisch onderzoek in de vorm van een waarderend boor- en proefsleuvenonderzoek, Amersfoort (ADC Rapport 5802).
- Scholte Lubberink, H.B.G./T.J. ten Anscher, 2022: Plangebied Urk-Zeeheldenwijk te Urk, gemeente Urk: archeologisch vooronderzoek: proefsleuvenonderzoek ontwikkelingsfase 2, deelgebieden 5 en 6, Weesp (RAAP-Rapport 6099).
- Anscher, T.J., ten, 2022: Plangebied Zeeheldenwijk te Urk, gemeente Urk: archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (karterend booronderzoek: avegaarboringen), Weesp (RAAP-Rapport 5366).
- Scholte Lubberink, H.B.G., 2022: Plangebied Zeeheldenwijk Fase 1 te Urk, gemeente Urk; tussenrapportage, proefsleuvenonderzoek, een archeologische begeleiding variant proefsleuven en aanvullende avegaarboringen, Weesp (RAAP-Rapport 5827).
- Programma archeologie, Gemeente Urk, 2023 (Gemeente Urk/TML).

The
Missing
Link

